

Krok za krokem

k odpovědnému nakupování:

- * Zvažte, zda věc opravdu potřebujete koupit, nebo ji lze postrádat. Přemýšlejte, zda by nebylo vhodnější věc koupit v bazaru, sdílet ji či si ji vypůjčit.
- * Naučte se některé věci opravit před tím, než koupíte nově.
- * Napište si seznam, co potřebujete koupit – zabrání Vám pořizovat zbytečnosti a ušetří čas.
- * Na nákup potravin chodte s plným žaludkem.
- * Nezapomeňte na (vlastní) tašku nebo košík.
- * Dávejte přednost nakupování v obchůdkách s nabídkou místních sezónních výrobků nebo od bio/producentů přímo ze dvora.
- * Pokuste se o vlastní výrobu jednoduchých potravin/produktů.
- * Vybírejte výrobky označené ekoznačkou, české výrobky z nejbližšího regionu.
- * Upřednostňujte výrobky s minimálním množstvím obalů nebo zcela bez obalu – na váhu do vlastní nádoby.
- * Nepodléhejte reklamě – novinkám zatěžujícím životní prostředí (např. mobilní telefon) či na jedno použití.
- * Ve svém volném čase upřednostňujte smysluplnější zábavu, než je nakupování.
- * Budte svému okolí příkladem.

Místo pro Vaše odpovědné vychytávky:

TIP: Sledujte spotřebitelské testy – např. dTest, MFDnes, Öko Test.

Informace v letáku byly čerpány mj. z Databáze spotřebitelských otázek a odpovědí Sítě ekologických poraden STEP (www.ekoporadna.cz/wiki) a stránky České agentury životního prostředí CENIA (www.cenia.cz).

„Ekospotřebitel“ zanechává na naší planetě menší stopu (tzv. ekostopu), protože používá obnovitelné zdroje energie, podporuje místní ekonomiku, ekologické zemědělství, minimalizuje množství odpadu apod., a tak zbytečně nezatěžuje své životní prostředí hlukem, emisemi či nadměrnou spotřebou. Kde hledá rady? Také na webových stránkách nezávislé ekoporadny Rosa, kde jsou ke stažení osvětové materiály, bezplatné poradenství a informace k tématům – zdravé přebalování, kampaň Týden opravdových plen, hračky šetrné k přírodě i dítěti, dámské hygienické potřeby šetrné k ženě i přírodě, a řada dalších ekospotřebitelských otázek a odpovědí.

pomáhat lidem pomáhat přírodě

Ekoporadna ROSA už více než 20 let „pomáhá lidem pomáhat přírodě“. Jejím posláním je šířit myšlenky souladu člověka s přírodou a principu trvalé udržitelnosti a pomáhat jejich uvádění do života výchovou, osvětou a vlastním příkladem; nabízet řešení na osobní, místní, regionální i vyšší úrovni. Hlavními tématy jsou odpovědná spotřeba zaměřená na jednotlivce, rodiny i organizace, firmy a úřady; dále pak místní produkty a přírodní zahrady.

Vydala společnost Rosa o.p.s. v roce 2015 v rámci projektu Krok za krokem k šetrné domácnosti.

Senovážné náměstí 9,
370 01 České Budějovice,
tel.: 778 164 661, e-mail: rosa@rosacb.cz

Podpořeno grantem z Islandu, Lichtenštejnska a Norska v rámci EHP fondů.

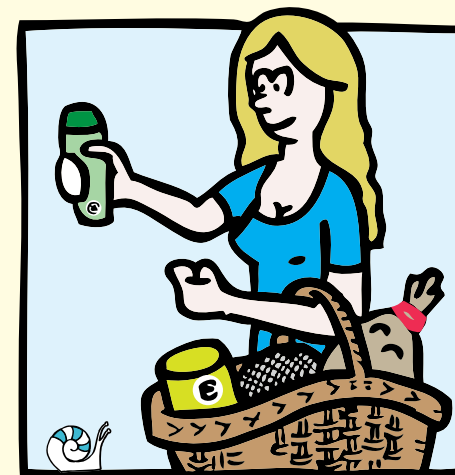

www.fondnno.cz, www.eegrants.cz

Krok k šetrné domácnosti

ODPOVĚDNÉ NAKUPOVÁNÍ

bohatší život s menší ekostopou

Klíčový moment nákupu nastává ještě před samotným pořízením věci: Opravdu daný výrobek či službu potřebujeme? Zboží a služby, které kupujeme, se různou měrou podílí na zatížení našeho životního prostředí, na spotřebě surovinových a energetických zdrojů. Nejlepší cestou k odpovědnému nakupování je používat hlavu - spotřebovat co nejméně, ale v co nejvyšší kvalitě (kvalitou rozumíme také vliv na životní prostředí).

www.rosacb.cz

MOŽNOST VOLBY

Odpovědní spotřebitelé se snaží žít podle principů udržitelné spotřeby. Jde zejména o minimalizaci spotřeby přírodních zdrojů, surovin a energií, vyloučení toxických látek, prevence odpadů a emisí během celého životního cyklu výrobků a služeb.

Tip: Dne 25. listopadu slavíme Mezinárodní den bez nákupů – širte a slavte tento den s rodinou a přáteli mimo dosah zvuku pokladen.

Každý z nás (jednotlivci, domácnosti, instituce i privátní organizace) máme **možnost volby** – co, kdy, kde koupit či nekoupit, nebo zvolit jinou alternativu (např. sdílení, výpůjčku).

JAK SE ORIENTOVAT NA TRHU – EKOZNAČENÍ

Pro lepší orientaci zákazníka v záplavě výrobků bylo vyvinuto ekologické značení produktů a služeb, které jsou ohleduplnější k životnímu prostředí než jiné výrobky sloužící ke stejnému účelu. Takto certifikovány mohou být pouze výrobky a služby, které splňují stanovená kritéria zaručující, že výrobek je šetrný k životnímu prostředí v celém svém životním cyklu, tj. od výroby po jeho likvidaci.

EKOLOGICKY ŠETRNÝ VÝROBEK EŠV

Tato státem garantovaná značka zaručuje, že označený výrobek je z ekologického hlediska nadstandardní ve srovnání s výrobky stejného druhu. **EŠV** je česká ekoznačka, kterou ale mohou být označeny i zahraniční produkty a výrobci.

Srovnatelně funguje ekoznačka **Ekologicky šetrná služba**, kterou lze mj. najít v kategoriích: turistické kempy a jiné ubytovací zařízení a kancelářské a administrativní služby.

Podobný standard jako český Ekologicky šetrný výrobek mají také produkty ze zahraničí označené ekoznačkou **The Flower** – tzv. Eurokvětina, skandinávské produkty s certifikací **The Nordic Ecolabell**, německé **Der Blaue Engel** a rakouské

Umweltzeichen. Vzhledem k odpovědnému nakupování je však potřeba zvážit zatížení životního prostředí, které vzniká dopravou výrobků do České republiky. Na webových stránkách České informační agentury životního prostředí **CENIA** najdete jak přehled norem potřebných pro udělení ekoznaček, tak seznam certifikovaných výrobků www.ekoznačka.cz

PRODUKT EKOLOGICKÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ

Státem garantovaná ekoznačka informuje, že k výrobě potravin bylo použito surovin a výrobních technologií splňujících přísné podmínky zákona o ekologickém zemědělství. Certifikované biopotraviny jsou označeny stejným logem v celé EU – zelené logo ve tvaru lístku z hvězdiček. Biopotraviny vyrobené v ČR musí mít také původní logo – zelenou zebra.

Např. kontrola ekologického zemědělství **KEZ, o.p.s.** (www.kez.cz) – kontrolní a certifikační organizace garantuje ekologický původ na všech stupních „výroby BIO“. Výrobky prošlé kontrolou nesou kódové označení: **CZ - BIO – 001**.

FAIR TRADE

Anglický termín fair trade (www.fairtrade.cz) lze do češtiny přeložit jako spravedlivý obchod. Jedná se o způsob obchodování, jehož cílem je v první řadě podpořit malé výrobce a zemědělce z rozvojových zemí Asie, Afriky a Latinské Ameriky tak, aby se dokázali uživit vlastní prací v souladu s ekologicky šetrným a sociálně ohleduplným přístupem.

FOREST STEWARDSHIP COUNCIL FSC

Značka certifikátu **FSC** (www.czechfsc.cz) zákazníkům zaručuje, že dřevo, z něhož je výrobek zhotoven, pochází z lesa, kde se hospodáří šetrným způsobem s ohledem na principy trvalé udržitelnosti. FSC podporuje environmentálně odpovědné, sociálně přínosné a ekonomicky životaschopné obhospodařování lesů celého světa, čímž chce napomoci chránit mizející, ohrožené a devastované světové lesy. V České republice zaujímají lesy s certifikací FSC přibližně 2% zalesněného území (údaj z r. 2013).

ZNAČKA SHODY CE, CCZ

Označení **CE** dokládá, že výrobek byl posouzen před uvedením na trh Evropského hospodářského prostoru a splňuje legislativní požadavky EU – výrobce nechal ověřit, že výrobek splňuje všechny příslušné základní požadavky na bezpečnost, ochranu zdraví, ochranu životního prostředí. Některé kategorie výrobků představují vyšší míru ohrožení lidského zdraví a životního prostředí. Vláda ČR svým nařízením může stanovit, že takový výrobek musí být před uvedením na trh posouzen z hlediska shody s danou technickou normou (pokud nenese již označení CE). Pouze tak lze zajistit, aby byl takový výrobek skutečně bezpečný. Pak je označen naší značkou **CCZ**.

Další možnosti ekoznačení naleznete na www.ekospotrebitel.cz.

NATÍRÁNÍ NA ZELENO

Pro některé spotřebitele i výrobce na trhu je „nálepka EKO“ velmi přitažlivá. Začíná být komerčně úspěšný tzv. **green marketing** (využívá nových poznatků a informací jako pomoc podnikatelům působícím v oblasti biopotravin, přírodních a etických produktů). Bohužel skutečnosti využívají i nepoctiví výrobci a producenti připisující svým výrobkům smyšlené nebo zavádějící vlastnosti, certifikace, atp. Jedná se o tzv. **greenwashing** - dezinformování za účelem prezentovat environmentálně zodpovědný veřejný obraz sama sebe.

Např. tvrzení, že sprej nezatěžuje ovzduší freony, může zákazníky vést k upřednostnění daného výrobku před jinými. Pravdou však je, že freony byly v ČR zakázány již v devadesátých letech, proto by je neměly obsahovat žádné výrobky.

